

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/227/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713202220
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2713202220.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, zast.: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, konajúca doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., proti žalovanej: M. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, XXX XX F., zastúpená opatrovníčkou pre konanie N. E., zamestnankyňou Okresného súdu Senica, o zaplatenie 190 eur s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 5C/77/2013-104 zo dňa 22. decembra 2015, takto

rozhodol:

S ú h l a s í sa so späťvzatím, rozsudok súdu I. stupňa sa r u š í a z a s t a v u j e sa konanie v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne.

V ostatnej časti sa rozsudok súdu I. stupňa p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd zamietol žalobu, keď sa žalobca tlačivom A - návrhom na uplatnenie pohľadávky (vzor je prílohou nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu) žiadal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 190,- eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 190,- eur od 17.2.2010 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy 190,- eur od 3.5.2010 do zaplatenia, a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy, teda v sume 0,63 eur. V žalobe uviedol, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 29.1.2009 na zmenkovú sumu 190,- eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 17.2.2010. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 29.1.2009 na sumu 190,- eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 17.2.2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,- eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Dňa 18.2.2014 súd v zmysle článku 5 ods. 2 Nariadenia 861/2007/ES doručoval žalovanej kópiu tlačiva (návrhu) na uplatnenie pohľadávky, kópiu zmenky spolu s vyplneným „C“ Tlačivom na odpoveď. Žalovaná zásielku prevzala dňa 21.2.2014. Žalovaná do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď, neodpovedala. Z predloženej zmenky súd zistil, že bola vystavená v Letničí dňa 29.1.2009 s tým, že žalovaná ako vystaviteľ zmenky svojim podpisom potvrdila, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad: pre POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava,

zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sro, vložka č. 23636/B zmenkovú sumu 190,- eur a zmenkový úrok 0,25 % denne" od 17.2.2010. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu" a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Na zmenke je uvedený aj údaj - číslo zmluvy 2470118. Na druhej strane zmenky bola obsiahnutá doložka : Namiesto nás na rad CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, ČESKÁ REPUBLIKA, IČO: 264 29 705 a podpis konateľa spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Jaroslava Fuchsa. Predmetom daného konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej zmenky, pôvodne vystavenej vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov žalobcu zo zmluvy o úvere č. 2470118 (číslo zmluvy sa nachádza aj na zmenke) zo dňa 29.1.2009. Na predmetnej zmluve bola žalovaná označená ako občan - fyzická osoba. Súd považoval za preukázané, že zmluva bola uzatváraná na formulári veriteľa, teda mala predtlačený text, a to vrátane označenia veriteľa ako zmluvnej strany a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané, a to osobné údaje dlžníka, resp. údaje o obchodnom mene dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku, spôsob splatnosti. Rubovú stranu zmluvy tvorili predtlačené Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, vrátane predtlačeného článku 17 o Dohode o vyplnení zmenky a predtlačeného článku 20 o tom, že zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. V deň podpisu Zmluvy o úvere bola vystavená zmenka, v ktorej s poukazom na článok 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvorili zadnú stranu Zmluvy, nebola vyplnená zmenková suma a dátum úročenia. Rovnako za nespornú súd považoval aj skutočnosť, že zmenka, od ktorej si žalobca uplatňuje nárok v tomto súdnom konaní, má povahu zabezpečovacej zmenky, tak ako to bolo priamo konštatované v článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu. Z úradnej činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., v prospech ktorého bola žalovanou zmenka vystavená a ktorý predmetnú zmenku od žalovanej prijal, vykonáva svoju činnosť prevažne poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov (ktorý vedie Národná banka Slovenska) ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery.

Dôvodom vzniku zmenky je zmluva o úvere č. 2470118 zo dňa 29.12.2009. Uvedená zmluva je nepochybne spotrebiteľskou keďže napíňa znaky spotrebiteľskej zmluvy predvídané v § 52 a nasl. OZ. Ide o predtlačenú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Je to predtlačená formulárová zmluva, pri ktorej spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOSTĚ s.r.o. (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je tu fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V danom prípade je síce v zmluve vyznačené, že úver bol žalovanej poskytnutý na výkon povolania, avšak možno konštatovať, že účel úveru uvedený v zmluve je zo strany veriteľa (dodávateľa) špekulatívny v snahe vyhnúť sa právnemu režimu spotrebiteľských úverov. Je vecou veriteľa (dodávateľa), aby preukázal skutočný účel použitia poskytnutého úveru, a preto v prípade pochybností, či ide alebo nejde o spotrebiteľský vzťah, dôkazné bremeno spočíva práve na ňom (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.02.2010, sp. zn. 10CoE/5/2010).

Zo zjednocujúceho stanoviska Občianskoprávneho a Obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu zo dňa 20.10.2015 vyplýva, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že ak súd poukáže na prípadnú nekalú povahu či neprípustnosť uplatneného nároku, je súd povinný zabezpečiť prieskum tohto nároku. Teda aj v danom konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky.

Súd sa s vyššie uvedeným v plnom rozsahu stotožnil a z toho dôvodu súd pristúpil k preskúmaniu kauzy zmenky teda toho na základe akej zmluvy zmenka vznikla, či táto zmluva je platná a obsahuje všetky náležitosti, či táto zmluva neobsahuje neprijateľné podmienky a či suma na zmenke, ktorú vyplnil žalobca zodpovedá nároku žalobcu z predloženej úverovej zmluvy. Je to hlavne z dôvodu, že v danom prípade samotným podpisom zmenky (listiny ako takej), za súčasného uplatnenia nárokov zo zmenky spôsobom ako ich uplatnil žalobca, by sa vylúčila možnosť použiť na daný spotrebiteľský úver právnu úpravu týkajúcu sa spotrebiteľských zmlúv a spotrebiteľských úverov. Podpisom zmenky by sa vylúčila možnosť súdu skúmať, či zmluva o úvere obsahuje náležitosti, ktoré vyžaduje právna úprava týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv a to najmä Zák. č. 258/2001 Z. z. a v súvislosti s tým, či suma, ktorú spoločnosť

POHOTOVOST', s.r.o. doplnila do zmenky ako dlžnú sumu, zodpovedá skutočnému dlhu žalovanej. Súd posúdil obsah zmluvy a Všeobecné podmienky a má za to, že zmluva medzi účastníkmi bola platne uzavretá. Zo samotnej spotrebiteľskej zmluvy súd zistil, že na základe nej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 500,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť zvýšený o sumu poplatku vo výške 484,- eur (z ktorého podľa bodu 13. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru predstavuje úrok 1/3 poplatku, a zvyšné 2/3 náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou). Poplatok za spracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere a administratívne náklady s tým spojené, ktoré v danom prípade tvoria 96 % z celkového objemu poskytnutého úveru (splatnosť úveru 12 mesiacov), súd považuje za neprimerane vysoký s ohľadom na to, že ide o zmluvu, ktorá pozostáva len z jedného listu, v ktorom sa do predtlačенých rámciekov dopĺňajú len údaje týkajúce sa identifikácie dlžníka, výška úveru s poplatkom a dĺžka splácania + suma splátok) a nie je zrejmé, že by s uzatvorením a spracovaním zmluvy o jednom liste boli spojené tak vysoké administratívne náklady.

Po preskúmaní zmluvy mal súd za to, že zmluva je koncipovaná tak, že je hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to najmä, ale nielen, v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka a pod.) a zároveň je celá zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Rovnosť a vyváženosť práv a povinností zmluvných strán nie je zmluvou zabezpečená, práve naopak, zmluva obsahuje samé povinnosti dlžníka, sankcie za porušenie povinností v neprimeraných výškach - napr. zmluvná pokuta bez ohľadu na výšku poskytnutého úveru a pod., ale žiadne práva dlžníka a samé práva a výhody veriteľa a žiadne povinnosti veriteľa. Súd preskúmal zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru aj z pohľadu náležitostí, ktoré má zmluva obsahovať podľa § 4 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z. z. a zistil, že zmluva neobsahuje RPMN ako náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. j) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, neobsahuje ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov ako náležitosť ako náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. i) Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva obsahuje len údaj o počte splátok 12, výšku splátky 82,- eur a to, že prvá splátka má byť uhradená 12.2.2009. Z toho ale potom nie je zrejmé aká časť splátky je určená na splátku istiny, aká časť na splátku úroku, prípadne aká časť pripadá na splátku poplatkov. Tieto údaje neobsahujú ani VOP, ktoré patria k zmluve ani splátkový kalendár. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva (ktorým je zrozumiteľnosť pre spotrebiteľa a jeho ochrana) potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 4 ods. 2 písm. k) Z. č. 258/2001 Z. z., ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže urobiť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky), čo je práve dôkazom zvýšenej pozornosti venovanej ochrane spotrebiteľa (ktorý by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch a poplatkoch, z ktorého nebude schopný vyvodit', aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť). Termín a výšku splátky úroku a istiny neobsahoval ani splátkový kalendár. Zmluva ďalej neobsahovala ani konečnú splatnosť úveru ako náležitosť zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. g) Zák. č. 258/2001 Z. z. Vzhľadom na tieto chýbajúce náležitosti zmluvy súd považoval zmluvu o spotrebiteľskom úvere za platnú, ak však neobsahuje uvedené náležitosti a v zmysle § 4 ods. 3 Zák. č. 258/2001 Z. z. daný poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Súd mal v predmetnej veci preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver v celkovej výške 500,- eur, ktorý je bezúročný a bez poplatkov. Ku dňu vyplnenia zmenky dňa 17.2.2010 žalovaná z poskytnutého úveru uhradila 820,- eur, čo bolo preukázané oznámením spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o. o uhradených splátkach (č. I. 88 spisu).

Vzniku zmenkového záväzku predchádzalo uzatvorenie tzn. zmenkovej zmluvy resp. dohody o plnení záväzku alebo zabezpečení predmetného záväzku zmenkou. Ide o uzatvorenie zmluvy medzi veriteľom a dlžníkom o zabezpečení konkrétneho záväzku zmenkou. Zmenková zmluva je bezprostredným dôvodom vzniku zmenky a zmenkového záväzku. Táto zmluva je spojovacím článkom, ktorý spája všeobecný záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje so zmenkou. Ide o nepomenovanú zmluvu, a preto podmienky jej platnosti, obsahové náležitosti a prípustnosť treba posudzovať podľa predpisov upravujúcich záväzok, ktorý má byť zmenkou zabezpečený. Neplatnosť zmenkovej zmluvy nie je dôvodom neplatnosti zmenky, avšak dôsledkom neplatnosti zmenkovej zmluvy je stav, ako keby žiadna

zmenková zmluva neexistovala. Pri neexistencii zmenkovej zmluvy nie je podklad na to, aby sa konkrétna zmenka považovala za zabezpečovaciu zmenku vo vzťahu ku konkrétnej pohľadávke t. zn. chyba tu vzťah medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá by ju mala zabezpečovať (Rozsudok NS SR sp. zn. 1 Obdo V 43/2006). V uvedenom prípade pôvodný záväzkový vzťah je upravený zákonom č. 258/2001 Z. z., ktorý v čase vzniku zmenky výslovne nezakazuje zabezpečenie spotrebiteľského úveru ako aj plnenie záväzku zo spotrebiteľského úveru zmenkou. Súd však dospel k záveru, že Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore so zákonom a nebola so žalovanou individuálne dohodnutá. Bežný spotrebiteľ nemá predstavu o fungovaní a právnych dôsledkoch zmenkových záväzkov, nie je schopný posúdiť právne dôsledky uzavretej dohody o zabezpečení záväzkového vzťahu zmenkou, ako aj dohody o vyplnení blanco zmenky, a to posilnenie práva a jeho vymožitelnosti na strane dodávateľa na jeho úkor. Bežný spotrebiteľ bez akéhokoľvek právnického vzdelania nevie vyhodnotiť aké riziko pre neho znamená podpísanie zmenky a ako tým „uľahčí“ vymožitelnosť pohľadávky veriteľa. Neplatnosť zmenkovej zmluvy sama o sebe nie je dôvodom neplatnosti zmenky. Neplatnosť zmenkovej zmluvy však znamená neexistenciu kauzálneho vzťahu medzi konkrétnou pohľadávkou a zmenkou, ktorá ju mala zabezpečovať t. zn. v uvedenom prípade nedošlo k platnému vzniku zmenkového záväzkového vzťahu. Predložená zmenka je po formálnej stránke platná, avšak záväzok ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným pri poskytnutí spotrebiteľského nemohol byť platne zabezpečený zmenkovou zmluvou a následne zmenkou.

Podľa predloženej zmenky zmenková suma bola vyplnená vo výške 190,- eur. Z toho vyplýva, že veriteľ si na zmenke mohol vyplniť ľubovoľnú sumu, teda aj takú, ktorá by predstavovala neprijateľné poplatky alebo zmluvné pokuty. Súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/164/2011 - 24 z 29.2.2012, v ktorom sa už zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo VPPU zmlúv o úvere remitenta POHOTOVOSTĽ, s.r.o. a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k/ a o/ Obč. zák., ktorá stavia spotrebiteľa (žalovaného) do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda je súčasťou VPPU, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere, pričom poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Takáto dohoda o zabezpečení všetkých pohľadávok vrátane pokút zmenkou je nielen z dôvodu jej neurčitosti a nezrozumiteľnosti neprijateľnou zmluvnou podmienkou, opäť neprimerane zhoršujúcou postavenie spotrebiteľa, ale je aj v priamom rozpore so zákonom. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch výslovne limituje možnosť zabezpečenia spotrebiteľského úveru zmenkou s vyplnenou zmenkovou sumou a to do výšky nesplatnej istiny a príslušenstva maximálne do výšky 30 % pôvodnej istiny. Inú dohodu prekračujúcu uvedené zákonné ustanovenie možno považovať či už za neprijateľnú zmluvnú podmienku, alebo za obchádzanie zákona, ktoré majú rovnaký právny dôsledok a to neplatnosť takéhoto dojednaní. Vzhľadom k tomu súd považoval dohodu o zabezpečení zmluvy zmenkou za neprijateľnú podmienku a z toho dôvodu neplatnú, keď táto dohoda je jednoznačne v neprospech spotrebiteľa. Z toho dôvodu súd na vystavenú zmenku v danom prípade ani neprihliadal.

V danom prípade, ako už bolo konštatované, nebolo sporné, že vystavená zmenka bola zabezpečovacou zmenkou, teda veriteľ mohol prijať od odporcu ako dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo Zmluvy o úvere č. 2470118 zo dňa 29.1.2009 avšak len v prípade, že táto zmenka bude vyplnená v súlade s § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z. Keďže suma na zmenke nebola vyplnená v správnej výške a prevyšuje sumu na ktorú vznikol žalobcovi nárok, súd na sumu uvedenú v zmenke neprihliadal a v konaní sa zameril na dokazovanie koľko zo sumy poskytnutých peňažných prostriedkov je žalovaná povinná ešte žalobcovi uhradiť na základe zmluvy o úvere.

Z tvrdenia žalobcu v návrhu na začatie konania ako zo splátkového kalendára vyplýva, že žalovaná uhradila sumu vo výške 820,- eur. Súd preto vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti návrh zamietol, nakoľko žalovaná splatila celý poskytnutý úver a to ešte pred začatím konania a dokonca pred vystavením zmenky. Z toho dôvodu nevznikol žalobcovi nárok ani na úrok vo výške 6 % ročne ani na zmenkovú odmenu.

Súd žalobu zamietol v časti zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 190,- eur od 17.2.2010 do zaplatenia, keďže tento úrok je v rozpore so zákonom. Podľa čl. I § 48 ZZŠ je zákonom stanovená výška zmenkového úroku a to na 6 % ročne. Pokiaľ mal oprávnený zo zmenky na mysli úrokovú doložku podľa čl. I § 5 ZZŠ, muselo by to byť zo zmenky jednoznačne zrejmé, keďže zmenka ako cenný papier je prísne formálna a teda nemôže pripúšťať rôzne dohady/úvahy o tom, čo sa má daným údajom na zmenke na mysli. Preto ak uvedený úrok označil ako „zmenkový úrok“ , jedná sa o zmenkový úrok upravený v čl. I § 48, ktorého výška je v rozpore so zákonom. Pokiaľ by súd akceptoval uvedenie zmenkového úroku 0,25% denne ako úrokovú doložku podľa čl. I § 5, musel by skonštatovať neurčitost' toho údaja, keďže zo zmenky nevyplýva, z akej sumy sa má tento úrok počítať ani dokedy (pričom v žalobe žiada priznať tieto úroky do zaplatenia). Aj keď v zmenkovom zákone nie je výslovne uvedené dokedy je možné požadovať úroky vyplývajúce zo zmenky, výkladom ust. čl. I § 48 ZZŠ možno dôjsť k záveru, že úroky uvedené na zmenke (podľa čl. I § 5) je možné požadovať iba do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy pôvodný zmenkový záväzok je nahradený záväzkom postihným, potom je možné požadovať už zmenkové úroky uvedené v čl. I § 48 v zákonnej výške. Prijatím opačného názoru, teda že po splatnosti zmenky možno požadovať úroky uvedené na zmenkovej listine ako aj zmenkové úroky, by zmenky obsahujúce úrokovú doložku boli zcela bezdôvodne privilegované oproti ostatným zmenkám, pretože by oprávnený zo zmenky mohol žiadať viac, než umožňuje ust. čl. I § 48 (vid' Rozsudok Vrchného soudu v Olomouci sp. zn. 4Cmo 214/2002). Navyše súd už konštatoval, že vystavená zmenka je neplatná. Súd rozhodoval o trovách konania s použitím ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. avšak žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná náhradu trov konania nepriznal, keďže si trovy neuplatnila ani nevyčísliła a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú.

Odvolanie voči rozsudku súdu I. stupňa podal žalobca z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (ust. § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.); c) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na náhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (kontračasný zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia kontračasnnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázal charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával. Súd nevykonan žiadne dokazovanie nad rámec navrhovaných dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z pohľadu neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., uzatvoril zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný

uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaný a ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Prvostupňový súd ignoroval ust. § 17 ZŠZ. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Prvostupňový súd dospel k záveru, že dohodnutý zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne je v rozpore s dobrými mravmi, a teda v tejto časti považuje súd zmenku za čiastočne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi. Žalovaný mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. Poukazuje na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbírkce soudních rozhodnutí a stanovisk č. 59/2004). Ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 13.02.2014, sp. zn. 13C 88/2013, rozsudok Okresného súdu Martin zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 8C 198/2013, Krajského súdu Nitra zo dňa 03.02.2010, sp. zn. 5 Co 16/2010, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 05.06.2013, sp. zn. 10Co 79/2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica zo dňa 22.12.2015, sp. zn. 5C/77/2013 tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 18,26 eura bez DPH za podané odvolanie a 8,58 eura bez DPH režijný paušál, a to všetko navyšené o DPH.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s. p.), preskúmal rozsudok v zmysle obsahu a dôvodov ust. § 212 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s určením miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p. pretože zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa čl. 3 ods. 1 a 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Podľa čl. 6 ods. 1 cit. smernice, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bezprávneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Predmetom konania je spor zo zmenky, ktorá plní zabezpečovaciu funkciu vo vzťahu k peňažnému záväzku žalovanej (vystaviteľa zmenky) vrátiť poskytnuté finančné prostriedky, vyplývajúce z Zmluvy o úvere č. 2470118, ktorou veriteľ - spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytol v prospech žalovanej ako fyzickej osoby - spotrebiteľa spotrebiteľský úver, čím zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah (zmluvu o úvere) neúplnou zmenkou. Žalobca nadobudol práva zo zmenky indosamentom od remitenta zmenky POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava (veriteľ). Zmenka bola vystavená podľa slovenského práva, miesto vystavenia i platobné miesto sa nachádzajú na území SR. Žalovaná dňa 29.1.2009 vystavila vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jej záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. sumu 190 eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne z tejto sumy od 17.2.2010. Uvedená zmenka bola vystavená ako vistazmenka a bola opatrená doložkou „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ a za miesto platenia bolo určené sídlo pôvodného zmenkového veriteľa, a to spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že uvedená spoločnosť túto zmenku indosovala na rad žalobcu. Z uvedenej listiny vyplýva, že ide o vzorové tlačivo, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, ako aj jeho podpis, pričom zmenková suma je vyjadrená číslicami, ako aj slovami a dátum začiatku úročenia je v listine uvedený odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

V zmysle čl. 5 ods. 1 veta prvá a druhá nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo o to požiadá niektorá zo strán. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nevyklučuje ústne pojednávanie a jeho potrebnosť ponecháva na úvahu súdu. Keďže súd prvého stupňa mal za to, že vo veci je nutné nariadiť pojednávanie, pričom nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 nebráni uskutočneniu pojednávania, nie je možné postup súdu prvého stupňa vyhodnotiť ako priečiaci sa platným procesným predpisom. Z Občianskeho súdneho poriadku explicitne nevyplýva povinnosť súdu nariadiť pojednávanie formou uznesenia. Postupom súdu prvého stupňa nebola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom keď rozhodoval zverejnením vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p.

Kľúčovými cieľmi európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu stanovenými v článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch v rámci EÚ a zníženie nákladov, čím sa zjednoduší prístup k spravodlivosti. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu iniciovať kontroly a určovať postup, ktorý treba v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu dodržiavať, ako aj primeraným spôsobom uplatňovať vnútroštátne procesné právo, čo vyplýva z článku 19 Nariadenia. V zmysle bodu 9 preambuly Nariadenia by mal súd rešpektovať právo na spravodlivý proces a zásadu kontradiktórneho procesu najmä pri rozhodovaní o potrebe ústneho pojednávania, o dôkazných prostriedkoch a rozsahu, v akom sa vykonávajú dôkazy. Povinnosť súdu kontrolovať a určovať postup v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa posilňuje v zmysle článku 12 ods. 2, ktorým sa súdu ukladá aj povinnosť podporovať strany sporu, pokiaľ ide o procesnoprávne veci, a to poskytovaním informácií o procesnoprávných otázkach, pričom z odôvodnenia čl. 9 vyplýva, že súd musí v záujme zabezpečenia spravodlivosti konania voči obidvom stranám sporu postupovať rovnakým spôsobom.

V odvolaní odvolateľ poukázal, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie o. i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaná však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Preto aj poukazuje, že podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádzal len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. A v tej

súvislosti preto žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový, dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd k tejto argumentácii udáva, že i keď vo všeobecnosti súčasné procesné predpisy prenechávajú do značnej miery smerovanie konania v dispozícii účastníka (zvyšujúci sa dôraz na dispozitívnosť a kontradiktórnosť konania), nemožno pripustiť, aby sa súdy, dostali do postavenia, aby len automaticky vytvárali exekučné tituly vychádzajúce iba z formálnych náležitostí podkladov rozhodnutia. Takýto prístup by bol v príkrom rozpore so statusovým zákonom sudcov, ust. § 2 ods. 2 z.č. 385/2000 Z. z. v ktorom je zakotvené právo aj povinnosť sudcov byť pri výkone svojej funkcie nezávislý, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhodovať nestranné a spravodlivo. Preto, v akokoľvek formalizovanom procesnom postupe musí súd dbať, aby neprestal byť orgánom ochrany práv. Práve takéto postavenie súdu je nevyhnutným atribútom právneho štátu a spravidla je vyjadrené v procesných ustanoveniach predpisov stanovujúcich ich základné princípy vychádzajúce z hodnotových základov spoločnosti. V prípade Nariadenia je to jednoduchý odkaz na spravodlivosť ako vodiaci princíp, na ktorý priamo odkazuje v bode 1 Preambuly. Nebolo by možné považovať za spravodlivé také rozhodnutie, ktoré by súd vydal napriek závažným principiálnym pochybnostiam o dôvodnosti uplatneného nároku iba preto, že bol dodržaný procesný postup, ktorý sám o sebe dovoľuje uplatnenému nároku vyhovieť. Vzhľadom na to bol súd prvého stupňa aj v procese podľa Nariadenia oprávnený rozhodnúť inak ako vyhovením návrhu, a bol oprávnený aj na vykonanie nenavrhovaných dôkazov, pretože boli nevyhnutné pre také rozhodnutie vo veci, ktoré zabránilo aprobovaniu zjavne neprimeraného použitia zmenky. Odvolací súd v konaní nezistil, že pred súdom prvého stupňa došlo k vadám v postupe súdu podľa čl. 7 ods. 1 Nariadenia pri posudzovaní procesných otázok v priebehu konania. Preskúmaním obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca mal objektívnu možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam a dôkazom, pripojeným do spisu bez návrhu účastníkov konania podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. a ktoré pri rozhodovaní posúdil ako významné pre zistenie skutkového stavu a právne posúdenie žalobcom uplatneného peňažného nároku zo zmenky podľa §123 O.s.p.. Toto ustanovenie dáva súdu možnosť vykonať aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania za účelom zistenia skutkového stavu, zvlášť za situácie, aká nastala v danom spore. Ide vlastne o prelomenie zásady formálnej pravdy v sporovom konaní. Tento postup je výnimočný a je možné využiť vtedy keď je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa mal so žalobcom predloženej zmenky preukázané, že pôvodným majiteľom zmenky bola spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., na radu, ktorej vystavila dňa 29.1.2009 žalovaná zmenku na líci ktorej sa nachádza číslo zmluvy 2470118. Práve tieto skutočnosti boli podkladom pre postup súdu prvého stupňa podľa § 120 ods. 1 veta tretia O.s.p. pretože vznikli pochybnosti, či zmenka vystavená žalovanou má alebo nemá zabezpečovací charakter, či zabezpečovala alebo nezabezpečovala plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, príp. i zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd I. stupňa preto postupoval v súlade aj s právom Spoločenstva (komunitárne právo), ktoré sa musí v členských štátoch EÚ uplatňovať jednotne. (Rozsudok Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ďalej len „Súdny dvor“ vo veci Simmeathal II(29.03.1978, 106/77), pomenoval úlohu vnútroštátneho súdu: „Každý vnútroštátny súd je v medziach svojej právomoci povinný v úplnosti používať komunitárne právo a chrániť práva, ktoré z tohto právneho systému vznikajú jednotlivcom“. Podľa názoru ESD by účinnosť komunitárneho práva bola „oslabená“, keby vnútroštátnym súdom bolo bránené záväzne používať komunitárne právo v súlade s rozhodnutím, či ustálenou judikatúrou Európskeho súdneho dvora). V tomto kontexte je potom možné považovať vnútroštátny súd za „všeobecný komunitárny súd“, ktorý plní dvojité úlohu; úlohu súdu členského štátu a súdu Spoločenstva. Vnútroštátny súd s následným stanoviskom spoločného zasadnutia občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015 podľa ktorého, v prípade, ak z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcejmu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená. Úlohou súdov členských štátov EÚ (ďalej „vnútroštátny súd“) je uplatňovať popri vnútroštátnom práve je pri použití vnútroštátneho práva a najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej smernice, aby dosiahol výsledok stanovený touto smernicou dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom ZES (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva).Predovšetkým

platí, že pokiaľ ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, nemožno posudzovať práva a povinnosti z tejto zmluvy oddelene od použitých zabezpečovacích inštitútov (dohody o zrážkach zo mzdy, zmluvnej pokuty a vystavenie zmenky). Aj zabezpečenie spotrebiteľskej zmluvy totiž podlieha režimu ochrany spotrebiteľa vo forme súdnej kontroly, či zmluvné dojednania, vrátane akcesorických, neobsahujú nekalé podmienky v neprospech spotrebiteľa. V zmysle článku 6 smernice 93/13/EHS, súd aj bez návrhu skúma nekalú povahu podmienky v spotrebiteľskej zmluve, čím sa má zabrániť tomu, aby jednotlivý spotrebiteľ nebol viazaný nekalou podmienkou a zároveň sa tým sleduje dosiahnutie cieľa v článku 7 uvedenej smernice, pretože takéto skúmanie môže mať odradzujúci účinok, smerujúci ku končeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov, alebo dodávateľov. Ak by vnútroštátne právo (prípadne jeho výklad v súdnej praxi) umožňovalo veriteľovi obísť takéto pre skúmanie prostredníctvom zmenky, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku (effet utile). Z hľadiska práva EÚ platí pre členské štáty povinnosť prijať všetky potrebné opatrenia všeobecnej, alebo osobitnej povahy na dosiahnutie výsledku stanoveného smernicou. Vnútroštátny súd je pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy osobitne prijatej za účelom splnenia požiadaviek smernice, povinný vykladať vnútroštátne právo v čo najširšom možnom rozsahu v zmysle znenia a cieľa príslušnej Smernice, aby sa dosiahol výsledok stanovený touto Smernicou a dosiahol tak súlad s článkom 249 tretím odsekom Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. Ochrana spotrebiteľa ako povinnosť súdu vyplýva nielen z predpisov hmotného práva, ale aj z práva Európskej únie. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa Nariadenia, v ktorých má žalovaná postavenie spotrebiteľa. Súdny dvor Európskej únie vo viacerých rozsudkoch týkajúcich sa smernice 93/13 EHS (C-240-244/98 Oceano Grupo Editorial, C-243/08, Pannon GSM) vyslovil, že národný súd musí mať možnosť skúmať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách ex offo, neskôr (C-137/08) dokonca vyslovil, že ich musí skúmať ex offo (C-618/10 Banco Espanol de Credito), že odporuje európskemu právu ak ich súd nemôže skúmať alimine (t.j. ak ich môže skúmať len ex post). V takých prípadoch musí národný súd vykladať národné procesné i hmotné právo konformne s právom Európskej únie.

Súdu prvého stupňa nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal nato, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...). Z ustanovenia § 17 z.č. 191/1950 Zb. nevyplýva zákaz skúmania kauzálnych námietok ex offo. Nariadenie neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakazovalo alebo neumožňovalo súdu skúmať kauzálne vzťahy, na ktorých zabezpečenie bola vystavená zmenka. Čl. 7 ods. 3 Nariadenia stanovuje, že súd v prípade pasivity žalovaného len „vydá rozsudok „ nestanovuje, že súd žalobe musí vyhovieť. Odvolací súd je toho názoru, že v danom prípade súdu prvého stupňa nič nebránilo, aby z úradnej povinnosti skúmal, či základom zmenky je spotrebiteľská zmluva a či táto zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorý vo viacerých rozhodnutiach poukázal nato, že spotrebiteľ sa či už z dôvodu nevýhodnej vyjednávacej pozície alebo z dôvodu neinformovanosti dostáva do nevýhodnejšieho postavenia a túto nerovnováhu súd môže odstrániť ex offo zbavením účinku nečestných zmluvných podmienok (porov. C-240 až C-244/98). Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduché. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu predmetnej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu...). Súdny dvor stanovil jasnú požiadavku na ochranu pred nečestnými klauzulami pri štandardných produktoch obdobne ako vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku, teda vždy

za každých okolností (porov. C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50,51). Proces Nariadenia nie je vylúčený z pôsobnosti judikátov Súdneho dvora a ex offio súdnej kontrol y neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zmenka je náročná na formality a aj v zmenkových právnych veciach je dôležité zaoberať sa ex offio neprijateľnosťou zmluvných podmienok zmluvy, ktorú zmenka zabezpečuje. Spotrebiteľ nebýva natoľko právne zdatný, aby dokázal rozlišovať medzi nárokmi z uzavretej zmluvy a nárokmi zo zmenky samej. Preto, bez ohľadu na jeho postoj v konaní, je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru aj na úkony, ktoré nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda napr. aj na prípadné uznanie dlhu. Žalobca, ktorý sa stal majiteľom niekoľko tisíc zmienek indosamentom od spoločnosti POHOTOVOSTĚ,s.r.o. si musel byť vedomý, že v skutočnosti ide o zmenkových dlžníkov ako spotrebiteľov, na ktorých dopadá osobitná ochrana (§ 52 a nasl. Obč.zák.) a ktorých postavenie nie je možné nijako zhoršovať oproti postaveniu, ktoré garantuje Obč. zák. (§ 54 ods. 1). Zmenky indosované na žalobcu majú priamy odkaz na zmluvy o úvere. Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval v súlade s hmotným právom, keď riešil kauzu zmenky a zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Ako základnú a významnú neprijateľnú zmluvnú podmienku posúdil súd prvého stupňa dohodu o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. zák., týka sa to najmä neprijateľnej sankcie 91,25% ročne (0,25% denne) zmenkových úrokov, ktoré drasticky spôsobili zvýšenie zadĺženia spotrebiteľov, neprimerane vysokej zmluvnej pokuty za „porušenie zmluvných povinností“, netransparentného administratívneho poplatku za úver, neprijateľnej rozhodcovskej doložky, neuvedenia RPMN v zmluvách o spotrebiteľskom úvere a pod. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. pôvodne uplatnila práva z úverovej zmluvy na rozhodcovskom súde, ktorý jej návrhu v celom rozsahu vyhovel, avšak všeobecný súd exekúciu nepovolil, a to pre neprijateľné zmluvné podmienky. Po nepovolenej exekúcii spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. indosovala zmenku (podpísanú pri dojednaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o.. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor s dobrými mravmi sa tentokrát uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca ako indosatár zo zmenky, a to podľa nariadenia. Plnenie v uvedenej výške správne prvostupňový súd považuje za rozporné so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť podľa § 39 v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka a dohodu o vyplňovacom práve zmenky vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, majúc za to, že nešlo o podmienku individuálne dojednanú a nepochybne spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že umožňuje vymáhať plnenia uplatňované v rozpore so zákonom, bez zohľadnenia práv spotrebiteľa, ide o neplatné dojednanie (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Ak je potom neplatná dohoda o vyplňovacom práve zmenky, je neplatná aj samotná zmenka, čo korešponduje aj s právnym názorom vysloveným Najvyšším súdom SR dňa 6.5.2008 pod sp. zn. 4Obo/161/2007.

Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že súd prvého stupňa sa správne vysporiadal aj so skutočnosťou, že zmluva o úvere je nielen zmluvou spotrebiteľskou, ale aj zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z.z.. Daný spotrebiteľský úver treba považovať pre absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere za úver poskytnutý bez úrokov a poplatkov. Zmenkový úrok, na ktorý bola vystavená zmenka, je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 OZ v nadväznosti na § 3 ods. 1 OZ). Z dôvodu, že bol úrok vo výške 0,25 % denne na zmenke predformulovaný, nedošlo k jeho individuálnemu dojednaniu. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3smernice).Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka)bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92 Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998, uznesenie Ústavného súdu z 25. júna 2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

Odvolací súd preto rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. okrem čiastočného späťvzatia.

Po vyhlásení rozhodnutia zbral žalobca dňa 28.12.2015 späť žalobu v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne. Súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. žiadal opatrovníčku pre konanie žalovanej listom z 1.3.2016, aby sa vyjadrila, či s čiastočným späťvzatím súhlasí. Opatrovníčka prevzala výzvu 17.3.2016 a keďže sa nevyjadrila, odvolací súd to bral ako súhlas,

pretože je čiastočné zastavenie v jej prospech a súhlasila so späťvzatím, rozsudok súdu I. stupňa zrušil a zastavil konanie v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne.

Podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p rozhodol o trovách odvolacieho konania, keď úspešná žalovaná mala právo na náhradu trov odvolacieho konanie, no žiadne trovy jej nevznikli a ani žiadne nežiadala.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.